

Kartverket

BAKGRUNNSNOTAT

Emne: Dokumentasjon til møtet i Samordningsgruppen 19.mai 2022

Til: Samordningsgruppen for geografisk informasjon

Fra: Kartverket v/sekretariatet

Dato: 12.mai 2022

Vi viser til agenda. Her følger mer informasjon til de aktuelle sakene.

Gjennomgang av referat og oppfølgingspunkt fra forrige møte:

Gjennomgang og godkjenning av referat fra møtet 16.februar 2022

Forslag vedtak:

Samordningsgruppen godkjenner referat fra møtet 16.februar 2022.

Oppfølgingspunktene fra 16.februar:

Sak	Oppfølgingspunkt	Hva er gjort?
Administrative saker	Gjennomgang av referat – ND-organisering	
	Oppfølgingspunkt fra november-møtet: Gjennomgå de underliggende fagforaene hvor det ble definert et behov	Dette er en sak som dessverre blir utsatt grunnet andre som anses mer viktige. Vi prøver igjen på septembermøtet.
03/2022	Årsrapport 2021 Handlingsplan til nasjonal geodatastrategi	
	Årsrapport sendes også Nasjonalt geodataråd	Sendes ifm neste møte 31.mai.

Sak 08/2022 ODD-høringen

Espen Dennis Kristoffersen, Kommunal- og distriktsdepartementet, blir med oss på Teams.

Han vil informere om de viktigste elementene i forslag til revidert forskrift, som følge av implementeringen av revidert EU-direktiv i norsk rett.

[Lenke til høringssiden på regjeringens hjemmesider](#)

Informasjon om søknad EU-prosjekt

EU-programmet DIGITAL har en åpen utlysning med frist 17.mai -22 kalt "Public Sector Open Data for AI".

"The objective is to increase the easy availability, quality and usability of public sector information in compliance with the requirement of the Open Data Directive, in order to boost the re-use and combination of open public data across the EU for the development of information products and services, including AI applications"

Dette er en utlysning som kan gi 50% funding for arbeid som understøtter implementering av High Value Data i tråd med det kommende ODD-direktivet.

Digitaliseringsdirektoratet har oppfordret offentlig sektor til å benytte muligheten, og p.t. jobber Kartverket som lead med partnerne Kystverket, Statens Vegvesen og Digitaliseringsdirektoratet med søknad.

Kort informasjon om hovedelementer orienteres i møtet.

Sak 09/2022 Strategi og handlingsplan

Informasjon og dialog om midtveiseevalueringen

Glenn Widenhofer fra konsultentselskapet Menon informerer om arbeidet.

Oppfølging av tiltak 1 – informasjon om kjernedatautredningen

Kjernedataarbeidet har p.t. to hovedaktiviteter

Samfunnsutredning om kjernedata.

Arbeidet utføres av Agenda kaupang på oppdrag fra Kartverket. Målet er å drøfte utfordringer knyttet til

- a. hvilken funksjon definisjon av kjernedata vil ha, når det gjelder prioritet i tildelingsbrev, finansiering osv.
- b. begrepet kjernedata opp mot andre begrep og kategorier av data. Det kan synes som om (nasjonale) grunndata vil være et bedre begrep ettersom det brukes bredt i Norge og utlandet.
- c. mulige governance-regimer for kjernedata, inkludert hvem som skal bestemme hva som skal ha prioritet.
- d. kriterier som skal ligge til grunn for å peke ut kjernedata.

- e. de krav som må stilles til de data som blir valgt ut, og hva det at noe er kjernedata impliserer. Utpekte data vil kunne få spesifikke krav om kvalitet, dekning, dokumentasjon, standarder, tilgangsordninger,
- f. finansieringsmodeller for slike data
- g. juridisk og teknisk samordning mot europeiske initiativ og lovverk

Det gjøres nå datainnsamling og kontakt med ulike aktører, inkludert å se på lignende systemer for grunndata i nordiske land. Det må sikres tilstrekkelig samspill mot fora og etater og eventuelt departementer i Norge,

Samordningsgruppen bes om innspill til prioritering av aktivitet, samspillsordninger og konkrete forhold knyttet til kjernedata.

Temaanalyse av kjernedata

Kartverket har startet et arbeid på å beskrive situasjon, gap, utfordringer knyttet til ulike tematiske grupper av data, etter modell fra «fundamental data»-analyse gjort i regi av FN (UNGGIM). Målet er å tydeliggjøre hvem som har hvilke ansvar innen det enkelte datatema, avhengigheter, utfordringer mv. Analysen vil resultere i oversikter som kan brukes videre i arbeidet med kjernedata i framtidens geografiske infrastruktur (GI 2.0).

Lenker til grunndataprogrammer/strategier i Sverige og Danmark:

<https://www.digg.se/utveckling-av-digital-forvaltning/digital-infrastruktur/nationella-grunndata>

https://sdfc.dk/Media/637737902892778429/Strategisk%20rammeplan_02_TG.pdf

Forslag til videre oppfølging:

SGs representanter skal bidra aktivt med innspill inn mot samfunnsutredning og temaanalyse og skal sikre dialog med andre etater under det enkelte departement.

Oppfølging av tiltak 12 – Gjenbruk - mottak av data fra prosesser - utredning og juridisk rapport

Kartverket har i tildelingsbrev for 2022 fått bestilling på å arbeide for å sikre gjenbruk av geodata innsamlet etter offentlige, med vekt på styrke utvikling av kjernedata. Det er i gang ulike aktiviteter og noen leveranser er klare. Det har vært arbeid på juridiske forhold knyttet til gjenbruk, en større samfunnsanalyse om hvordan gjenbruk fungerer, arbeid med standardisering og forbedring av metoder for kartlegging og innlevering av data til nasjonale baser, samt case på hvordan gjenbruk kan aktiveres i Vegvesenets opplegg for modellbygging ved planlegging, KU, prosjektering mv.

Det er en del utfordringer og oppfølginger som må gjøres av den enkelte etater, og etatene må her selv sette mål og gjennomføre. I tillegg kan være aktuelt at samordningsgruppen gir råd eller prioriterer spesifikke fellesarbeider/fellesfunksjoner.

- Juridisk rapport om gjenbruk ble ferdig i februar 2022.
 - o Rapporten er utviklet av en arbeidsgruppe med representanter fra Kartverket og NVE. Den drøfter utfordringer og foreslår konkrete tiltak i sluttkapitlet, på tema som forbedret veiledning, klargjøring av rettighetsproblematikk, tett hull i regelverk, fremme gjenbruk i høring av lovverk, ta inn spesifikasjoner i veiledere til lovverk,

utvikle veileder til utredningsinstruksen mv. Ingen av tiltakene er igangsatt.

<https://www.geonorge.no/contentassets/90a6535ddf9346e38cb1d4de3a1ab228/rapport-gjenbruk-av-geodata-juridisk-kartverket-feb2022.pdf>

- Samfunnsrapport om gjenbruk ble ferdig i april 2022.
 - o Rapporten drøfter ulike utfordringer knyttet gjenbruk samt verdivurderinger, gevinstpotensiale eller verdi for data. Rapporten er utviklet av Agenda Kaupang. Det er valgt ut noen typer prosesser som skaper data, og en har sett hva som fungerer og ikke fungerer.
 - o Den har anbefalinger av videre arbeid og foreslår 13 tiltak innen flere felt som veiledningsarbeid, mottakssystemer for ulike typer data, system for automatisert kvalitetskontroll, nasjonal mottakssentral mv. Tiltakene er gruppert og rettet mot ulike aktører; staten, kartleggere, bestillere og dataeiere. Rapporten og forenklet presentasjon (ppt), se lenke under.
 - o Samordningsgruppen bør drøfte hvordan vi kan få fortgang i forbedringstiltak og hvordan de ulike aktørene nevnt over i større grad kan realisere bedre løsninger og tiltak.
 - o https://www.geonorge.no/contentassets/90a6535ddf9346e38cb1d4de3a1ab228/rapport_kartverket_gjenbruk-av-geodata--en-samfunnsfaglig-analyse_ak.pdf
 - o <https://www.geonorge.no/contentassets/90a6535ddf9346e38cb1d4de3a1ab228/gjenbruk-av-geodata--en-samfunnsfaglig-analyse.pdf>

- Veiledningsaksjonen og etablering av bedre mottakssystemer
 - o Ulike etater er oppfordret til å utvikle god veiledning knyttet til hvordan en kan avlevere og også selv å ta ansvar for å etablere gode mottakssystemer.
 - o En del etater har utviklet ordninger, men progresjonen har relativt lav progresjon. <https://register.geonorge.no/mottaksordning-innsamling-geodata>

Forslag til videre oppfølging:

Samordningsgruppen bør identifisere og sette i verk tiltak for å fordele ansvar mot de ulike departementsområdene, og signalisere prioritet i forhold til hvilke fellesløsninger/fellestiltak som bør gjennomføres.

Sak 10/2022 Løypemelding finansiering

Finansiering av fellesløsninger

Nasjonal infrastruktur for geografisk informasjon har blitt utviklet steg for steg gjennom de siste 20 årene og har i stor grad basert seg på et forpliktende samarbeid mellom partene i Geovekst og Norge digitalt. En del av de opprinnelige forvaltningsløsninger har over tid utviklet seg til å bli viktige felleskomponenter i infrastrukturen, som i dag tilbyr tilgang til tjenester som forenkler bruk og integrasjon av datainnholdet i en rekke viktige applikasjoner i samfunnet. Både datainnhold og bruksomfang av løsninger som høydedata, Norge i bilder, felles kartbase og Geonorge har økt og vil

øke betydelig i årene som kommer. Disse fellesløsningene har utviklet seg til å bli kritiske komponenter i en rekke tjenestekjeder og brukerløsninger, som igjen stiller store tekniske og krav til forvaltnings- og driftsløsningene. Dagens løsninger for finansiering av drift, vedlikehold og videre utvikling har ikke vært dimensjonert for å møte de økende kostnadene og strekker nå ikke til. Det vil allerede fra 2023 være betydelige utfordringer knyttet til finansiering fellesløsningene.

Dersom vi ikke finner gode løsninger på disse finansieringsutfordringene, vil vi risikere et dårligere tilbud av tjenester over oppdaterte data. Denne situasjonen vil kunne påvirke nytten av dagens bruksområder og begrense muligheten for å understøtte nye anvendelser.

Saken er tatt opp i Samordningsgruppen tidligere. Vi kan nå slå fast at det ikke er tilstrekkelig økonomi til å forvalte løsningene, og at kostnadene til drift og utvikling øker drastisk. Kartverket vil utarbeide en mer detaljert situasjonsbeskrivelse der de mest sentrale løsningene vil bli beskrevet mht. historikk, leveranser, framtidig behov for utvikling, tidslinje, brukerbehov, kostnadsbilde mm. Det blir også sentralt å se hva aktuelle utredninger og rapporter som eksempelvis Riksrevisjonens rapport – «[Myndighetenes arbeid med klimatilpasning av bebyggelse og infrastruktur](#)» og NOU – «[Gjerdrumrapporten](#)» peker på av behov knyttet til sentrale fellesløsninger framover.

Kartverket ønsker innspill til dette underlagsdokumentet og gjerne bidrag til videre innsalgs- og påvirkningsarbeid framover. Støtte fra Samordningsgruppens representanter og uttalelser fra sentrale brukere av fellesløsningene om hva som skal til for å lykkes på kort og lang sikt vil ha svært stor verdi.

Forslag til videre oppfølging:

Basert på Kartverkets utkast til disposisjon og innhold i en situasjonsbeskrivelse av sentrale fellesløsninger oppfordrer Kartverket representantene til å bidra med innspill og argumenter i den videre prosessen.

Etablering av arbeidsgruppe som en videreføring av tiltak 28 - status

Arbeidet er i en helt innledende fase internt i Kartverket. Det vil pågå litt innledende arbeid sammen med konsulent som grunnlag for videre arbeid med organisering etc. Etablering av arbeidsgruppen vil bli iverksatt med mål om å ha denne på plass før sommeren, men om det blir et første møte før etter sommeren er usikkert på dette tidspunkt.

Sak 11/2022 Løypemelding GEOSATS

Det vil bli gitt en status i arbeidet med Geosats23 og 24. Vi vet foreløpig ikke om det vil bli gitt finansiering til tiltakene i geosats23, men det jobbes med forberedende arbeid. Siden forrige møte har det også blitt jobbet godt med to tiltak under geosats24: kvikkleire og strukturkart. Et mulig tredje område er under oppseiling, og dette går i hovedsak på å forenkle distribusjon av ulike former for geodata inn i kommunenes egen forvaltningsløsninger. I tiden fremover skal tiltakene planlegges og kostnader estimeres. I parallell starter arbeidet med en samfunnsøkonomisk analyse som skal understøtte søknaden som må KDD i hende første uka i november.

Siden forrige møte har det også kommet ut to rapporter som er relevante for arbeidet. Dette er:

[NOU 2022: 3](#), På trygg grunn — Bedre håndtering av kvikkleirerisiko, og [Riksrevisjonens undersøkelse](#) av myndighetenes arbeid med å tilpasse infrastruktur og bebyggelse til et klima i endring

Disse rapportene kan understøtte satsningsforslagene på en god måte.

Eventuelt

Skisporet – sak fra Trøndelag fylkeskommune

Informasjon i møtet.

Beredskap – utredning/beslutningsunderlag om en mulig større satsning

- DSB og Kartverket følger opp Tiltak 15. Det jobbes våren 2022 med å få fram et underlag om hva som er utfordringer knyttet til geografisk informasjon i arbeidet med beredskap, interessent-analyse mv.
- Underlaget skal ligge til grunn for diskusjon og beslutning hos toppledermøte mellom etatene Politiet, Forsvaret, DSB, Helsedirektoratet og Kartverket 24. august 2022. Dersom det blir positiv støtte til videre arbeid, vil DSB og Kartverket gå videre med videre utredning eller gjennomføring av andre typer besluttede tiltak.
- Beredskapsforum, som ble organisert 11. mai 2022, diskuterte aktiviteten som nå pågår.

Nasjonal handlingsplan for innføring av OGC-api'er

- Ref. sak 07/2022A på tidligere møter og bakgrunnsnotat SG 16.2. 2022. Kartverket planlegger ulike aktiviteter framover som kan inngå i en nasjonal handlingsplan for innføring av ny generasjon OGC-api'er. Det blir i første omgang ulike webinarer, informasjon, eventuelt etter hvert også workshops mv. Det blir også kontakt med systemleverandører for å sikre at nye OGC-api'er blir håndtert i programvaren. Vi vil søke å få fram forskjeller mellom dagens tjenestetyper (WMS, WFS osv.) og de nye OGC-api'ene.
- Det er ønskelig at dette blir en «dugnad» med innspill, samspill og aktive aktører blant etater, private og andre interesserte. Informasjon om kommende aktivitet vil bli gitt via Geonorge mv.

Neste møter i 2022

Møter høsten 2022:

15.september – ordinært møte fysisk

20.oktober – tentativt temamøte digitalt

17.november – ordinært møte fysisk

Tilgang til sakspapirer i [Teams](#)